

EL DAVANTAL de PERE CALDERS

La loteria prehistòrica

Ens trobem, en aquests moments, sota l'impacte de l'escàndol de les loteries. O, més exactament, de l'adjudicació de les administracions a membres del Partit Socialista o a parents de militants i directius. A mi, que no sóc del PSOE ni del PSC em sembla una cortina de fum per a amagar altres coses que són molt més greus, com ara l'aparició d'unes noves sigles per a afegir a les preocupacions que ja teníem pel que fa als atzars de la transició democràtica: el SAM. Com que, per ara, no em vull embolicar, si hi ha algun lector que s'interessi per més detalls li recomano la lectura del número 223 de la revista «Tiempo». És molt probable que li produeixi el mateix escruiximent que m'ha produït a mi.

Però tornem a les loteries que, al capdavant i per molt que se les vulgui transcendentalitzar, no deixen de tenir un aspecte recreatiu. L'afer m'ha evocat un episodi que s'esdevingué durant l'efímera II República espanyola. Resulta que el ministre que tenia al seu càrrec la qüestió de les rifes, va rebre una carta d'una capellà de poble. El sacerdot es queixava de l'aflictiva situació de la seva parròquia: era pobra, misèrrima, hi havia gana i una desesperança general. Ja només els quedava confiar en alguna classe de miracle i ell en sol·licitava un que li semblava senzill, terrenal, no havia de comprometre necessàriament l'ànima de ningú: deia que havia esmerçat els darrers diners que li quedaven (en aquella època encara en deien «cèntims») en la compra d'una participació en el pròxim sorteig. Apuntava el número, amb xifres i lletres, tot preguntant a l'il·lustre personatge que el tingués en compte per a concedir-li premi, per modest que fos. Tot ajudaria...

El ministre (o director general) es va ofendre una mica. Li semblava mentida que hi hagués gent tan insensata, tan ignorant i primària, amb un concepte que explicava que el país anés pel pedregar. No teníem remei... L'alt funcionari va esquinçar la carta i la llençà a la paperera, sense ni memoritzar de lluny el número que li recomanava el capellà.

Però vet aquí que, dos dies després d'haver-se celebrat el sorteig, va rebre un altre carta del sacerdot, donant-li les més efusives gràcies. La seva participació havia tret premi, prou consistent perquè els resolgués una colla de problemes. Afègia que el seu poble no ho oblidaria mai, i que el tindrien sempre present a les seves oracions.

Aquí és oportú —crec jo— recordar una frace de Balzac, de la seva narració *La vendetta*: «Aquells que desitgen amb força una cosa, són gairebé sempre complaguts per la casualitat».

Doncs mira, podria ésser que sí. Al capdavant, els socialistes van tenir deu milions de vots en les primeres eleccions, i vuit en les segones. Entre aquesta multitud, podria molt ben ser que uns quants sol·licitants reunissin honestament els mèrits necessaris per administrar loteries, sense recórrer a recomanacions ni a favoritismes. De tota manera, i per molt que se'l vulgui espremer, és tracta d'un afer de segona o de tercera categoria. Ens hauria de preocupar més, em penso, el número 223 de la revista «Tiempo», que he esmentat abans, i a la portada del qual amb lletra grosses, diu: ULTIMATUM DEL EJERCITO A FELIPE.